2020-yil 25-yanvardan chiqa boshlagan

Milliy tiklanishdan — milliy yuksalish sari

YANGI O'ZBEKISTON

Ijtimoiy-siyosiy gazeta

№ 95 (1694), 2026-yil 12-may, seshanba

www.yuz.uz | yuz.uznews | yuz_official | yuz.uz_news | yuz.uz_news

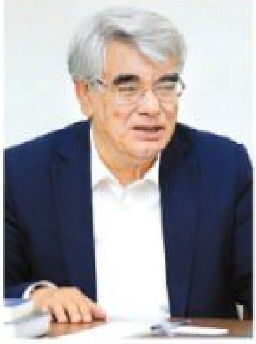

Usmon AZIM,
O'zbekiston xalq shoiri

RIYOSIZ SO'ZLAR

Buyuk o'zbek yo'li

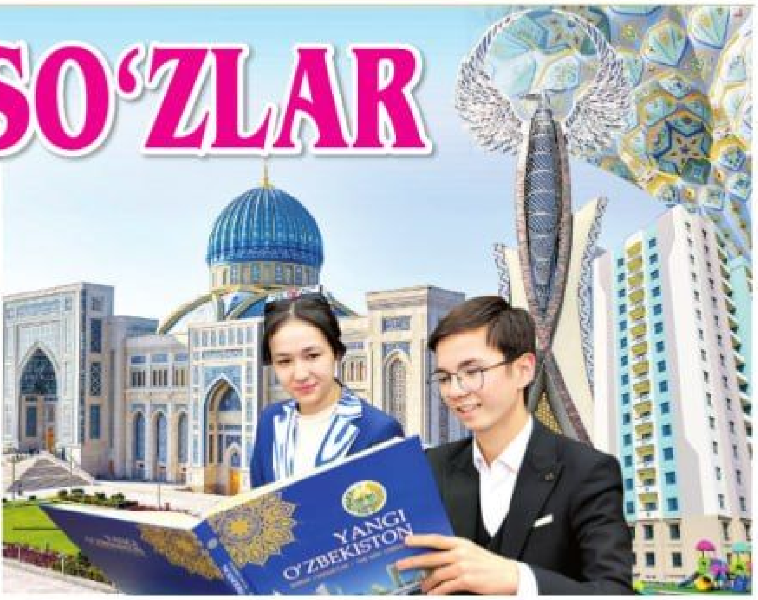

Muqaddima

Haqiqiy yozuvchi-shoirlar haqiqatni yozishni xush ko'radi. Dunyoning qaysi bir chetidagi adolatsizlik ularga xuddi o'zining uyida ro'y berayotgandek tuyuladi. Qaydadir adolatning barqarorligi yoki g'alabasi ularning ruhiyatini ko'taradi. Ular har bir yaxshi odamning muvaffaqiyatidan quvonadi, odamlarning muammolari esa ularning ham dardiga aylanadi.

Ular — vatanparvar. Har holda O'zbekistonda xuddi shunday. Vatanning gullab-yashnashi, ijobiy o'zgarishlar har bir fuqaroning hayotini yuksaltirish sari qo'yilgan qadam ekanini teran his qiladilar, kayfiyatlari ko'tariladi. Xudoga ming shukrki, bu o'zgarishlar har soatda, har kuni ro'y berib turibdi. Butun mamlakat harakatda. Eng muhimi, bu islohotlar jaydari tusda emas, balki jahonning eng ilg'or texnologiyalari asosida olib borilmoqda. Sharoitlar yaratilgani tufayli investitsiyalar bemalol kirib kelyapti. Rivojlanish shiddati butun mamlakatni qamrab olgan.

Qalam ahli bu va ko'plab boshqa yutuqlardan boxabar. Muammolarni bartaraf etish yo'lidagi sa'y-harakatlarni ham mudom sezib turadi.

Yaqinda bir guruh ijodkorlar bilan qo'shni do'st mamlakatda safarda bo'ldik. Bir kech o'z-o'zidan badiha davra tuzilib, suhbat gurillab ketdi. Avval mezbon mamlakatni O'zbekiston bilan taqqos qila boshladik. Baravariga "Biz oldinga ketibmiz" degan xulosaga keldik! Bugungi O'zbekiston haqida gaplashdik. Men yetmish olti yil umr ko'rganimni, ammo xalqimiz hech qachon bunday yayrab yashamaganini aytib qoldim. Davradagilar bu gapimni ham bir og'izdan tasdiqladi. Ha, shunday! Hech qachon bunday yashamaganmiz!

Yuraklarni faxr bilan to'ldirgan bu e'tiroflar qachon ko'nglimizni to'ldirdi?

Axir bir e'tirof etgan yutuqlar o'z-o'zidan paydo bo'lgani yo'q-ku!

Uning ortida kimning mehnati-yu zahmati, betinim harakati yotibdi?

Mamlakatimizning barcha hududida yoyilgan bunyodkorlikka kim g'ayrat-shijoat bag'ishlayapti?

Savollarga javob bitta: bu ulamshumul zafarlarning ortida bir kishining, ha, bir kishining — O'zbekiston Prezidenti Shavkat Miromonovich Mirziyoyevning fidokorligi turibdi.

Oz emas, ko'p emas, Yangi O'zbekistonni qurmoqchi bo'lgan shu azamat insonning misli ko'rilmagan fidokorligi!

Men bu inson haqida ko'p o'yladim. Oxiri, bu odam haqida yozmasam, adolatdan bo'lmas ekan degan qarorga keldim.

Yo'q, xushomad qilish niyatim yo'q. Nimaga xushomad qilaman? Yoshim bir joyga borgan bo'lsa, mukofot-u unvonlarni ham hech kimga ilkillamay olgan bo'lsam...

1

Bu islohotlar boshlanganda mamlakat qay ahvolda edi?

Odamlar qanday yashayotgan edi?

O'zimning boshimdan o'tkazganlarimni bir eslay.

Men ko'p qavatli uyda yashayman. Uyimiz necha-necha qishlar bo'yi isimadi. Bir farzandim keyinchalik "Shu uyda bir umr sovuq qotib ulg'aydik", deb esladi.

Nalaqaga chiqdim. "Ishlasang, nalaqangning yarmi to'lanadi", deyishdi. Nima deyman? Ko'p-da... Ko'pga kelgan to'y.

Maosh hemiri. Yarim pensiyaga qo'shib, uydan uyga arang yetkazamiz.

To'lov plastik kartasi bilan bog'liq mashmashalarni-ku, aytmay. Do'konga borasan. Kerakli molning narxini so'raysan. "Naqd olsangiz, sakson so'm, plastik karta bilan to'lasangiz, yuz...".

Denovda — bozorning naq o'rtasida "plastik kartadagi pulni naqdga almashtirish punkti" ochildi. O'sha bezbet shaklda — yuz so'm yechib olishsa, sakson so'm qo'lingga berishadi. Eng dahshati, bu "punkt"ni bunday bollar yuz bermasligini nazorat etuvchi tashkilotlarning odamlari yaridi. Dodingni kimga aytishni bilmaysan...

Bu lo'ttibozliklar butun xalq ko'z o'ngida ro'y berdi. Hech kim miq etolmadi. Qo'rquv. Bu qo'rquvdan yaralgan taqdirsizlik — ertani o'ylashdan cho'chish — mudom yelkadan tezhday bosib turdi.

Qarz ko'tardim. Dollarda qarz berganlarga dollarda qaytarib berish kerak. Bank kassalarining yoniga ham borolmaysan. Banklar dollarni sotuvga chiqarib, o'zi sotib olib yotibdi. Odamlarini qo'yib qo'ygan — allaqanday shang'i sotinlar...

Bozorga borasan. Har qadamda "dollarchi"lar shaykasi... Dollarning narxi rasmiy kursdan ikki barobar baland. Ko'r bo'lib olasan.

Surxondaryoda g'alla yetishtirgan bir tadbirkor menga uchrashib, g'allasini topshirganini, ammo haqini yeb ketishganini aytdi. Men bir-ikki amaldorga aytgan bo'ldim. Biror natija chiqmadi. Tadbirkor shu so'rilikning jabridan o'lib ketdi...

U-bu joylardagi o'zgarishlar odamlarning dasturxoniga yetib kelmadi. Mamlakatni firibgarlar bosdi.

Bu ishga qarshi kurashishi zarur bo'lgan tashkilotlar davlat ichida davlat tuzdilar. Odamlar ustidan zo'ravonlik joriy etildi.

Masalan, Surxondaryoda xavfsizlik xizmati allaqanday fashistik (boshqa so'z ularning qilmishini ifodalab berolmaydi) tizim o'rnatdi. Odamlarni pashsha o'rnida ko'rmadilar. Xo'rladilar, mulklarini tortib oldilar, misli ko'rilmagan qiynoqlarga soldilar, o'ldirib ham yubordilar. Qiynoqlarning Stalin zamonida kechgan usullarini qo'lladilar. Ularni yanada yangi "pog'ona"larga ko'tardilar.

— Tirnoqlarimni sug'urib oldilar, — deb zorillab eslaydi ularning qo'liga tushgan bir begunoh. — Hammasini baravar sug'ursalar ham mayli edi, har kuni bittasini sug'urardilar...

Hatto hokimlarga ham tazyiq o'tkazildi. Bu yerda ular ham ishlashdan bezib qoldi. Noiloj ishdan ketish haqida ariza yozdilar.

Mustaqillikdan odamlarning ko'ngli qoldi.

Bitta-yarim tanishlar menga ham ta'na qila boshladi: "Ana siz orzu qilgan istiqlol...".

Rosti, men ham behuzi yashadim. Gazeta-jurnallarda yozganlarimni nashr etish nari tursin, ism-familiyamni ham o'chirib tashlaydigan bo'lishdi. Men nima qilgan edim? Bir ko'rsatuvda "Birovlar harom-xarish yo'l bilan pul so'playapti. Payti kelgach, pulini ko'tarib, xorijga jo'nab ketadi" degan rost gapni aytgan edim, xolos. Bu ko'rsatuv tufayli televideniyedagi necha-necha ijodkorlar jazolandi, ishdan ketdi...

Tan olaylik, mustaqillikning ilk davrida yangi tizimli mamlakatni bunyod etish, nochorlikdan qutulish uchun bir qadar qattiqqo'llik ham zarur edi. Ammo mamlakat rivojlanib borgani sari bu qattiqqo'llik o'rnini adolat o'lchamlariga mos yo'riqlar asta-asta egallab borishi kerakligi ham barchaga ayon edi. Biroq bunday bo'lmadi. Chunki eng tepadagi odam ham nayrangbozlarning qo'lida mirday yashadi. Joylarda ro'y berayotgan, hatto o'z oilasida ro'y berayotgan voqealardan ham g'aflatda qoldi. Barcha adolatsizliklar sir tutildi.

Yuqorida yozganlarimni hech kim rad etolmaydi. Ularni bor bo'yicha ko'rsatish uchun esa necha jildlab kitoblar yozilsa bo'ladi. Men faqat boshimdan o'tkazganlarimning va tug'ilgan yurtim Surxondaryoda ro'y bergan mash'um voqealarning bir qisminigina eslayapman.

Avj olgan muammolarni bartaraf etish yo'llarini hech kim bilmasdi.

Biroq Parvardigor bilguvchidir! U mamlakatni rivojlanish sari yo'naltirish uchun nima qilish kerakligini aniq bildi.

Mamlakat Prezidentligiga Shavkat Miromonovich Mirziyoyev saylandi va... birdan mo'jizalarga o'xshash hodisalar ro'y bera boshladi.

Aytib o'tganim — ko'rgiliklar bitta-bitta yechimini topib ketaverdi. To'lov plastik kartalari risoladagiday ishlay boshladi. Pensiyalar to'liq beriladigan bo'ldi. Banklar yangicha ishlash tizimiga o'tdi: xohlasalaring, mana so'm, istasalaring dollar, marhamat... Surxondaryodagi odam qiyofasidagi hayvonlar ham jazosini oldi. Ammo bu yechimlarni topish uchun qanchalar sabot va jasorat kerak bo'lgani faqat va faqat Shavkat Miromonovichning bir o'ziga ayon. Axir qalamga olganim hodisalardan tashqari, uning zimmasida yana qancha-qancha tashvishlar bor edi.

Birgina Surxon xalqini zur qaqshatgan mustaqillikning zararkunandalari shaykasini tugatish naqadar qiyin bo'lganini tasavvur qilaman. Axir ular osmondan tushmagan — bu guruhlarni Toshkentdagi martabasi baland, beli baquvvat, birovni nazar-pisand qilmaydigan homiylari qo'llab-quvvatlab turardi. Bu jinoyatchilar to'dasining ko'lami juda katta — bir-biri bilan zich bog'lanib ketgan, xalqning manfaati degan tushunchani tushida ham ko'rmagan, odamlar hayotini xasdan ham arzon bilgan bedavolardan iborat edi. Avval mana shu to'daning boshi kesildi. Bu ish oson bo'lmadi. Bo'shangroq bir odam bo'lganda ular bilan murosai madora etib ketaverardi.

Ammo Shavkat Miromonovich bunday qilishni o'ziga ep bilmadi. Chunki o'rtada Vatan, xalq taqdiri bor edi. Bo'lajak Vatanni bunday to'dalarga panja orasidan qarab emas, balki bu toifa noqislardan tozalab, pokiza niyat va ezgu harakatlar bilan yaratish lozimligini Shavkat Miromonovich mudom his etib turardi.

Vatanni halol odamlar yaratishini bu inson juda teran tushunadi.

Qotillik illati yuqqan bu kaslardan el-yurt ozod qilindi. Avval "tepa"dagi, keyin pastdagi qatlam ildizi bilan sug'urib tashlandi. Bu gaplar aytishga oson...

Mamlakatimiz tarixida ushbu voqealar kimgadir juda kichik epizod bo'lib tuyular, ammo Vatanni xalqning boshiga chiqib olgan bunday jirkanch to'dalardan ozod etish uchun rahbarimizga qanchalar matonat va qat'iyat kerak bo'lganini bir tasavvur qilib ko'ring!

Esimda: bu voqealar nihoyasiga yetkazilgach, Prezidentimiz Surxonga tashrif buyurib, "Surxondaryo xalqi, endi ozodsan!" deb elga murojaat etgan edi.

Haqiqatan, Surxondaryo erkin nafas oldi.

Men faqat yaxshi bilganim — Surxondaryo haqida yozyapman. O'zbekistonda esa o'n to'rtta ma'muriy-hududiy birlik bor. Prezidentimizning ulardagi muammolarni hal etishdagi mardonavor sa'y-harakatini qalamga olish uchun esa bu maqola kichiklik qilishini sezib turibman.

Davomi 3-betda

O'zbekiston tashabbuslari – amalda

OSIYO XOTIN-QIZLARI II FORUMI: BARQAROR IQTISODIYOT ASOSI

ASIAN WOMEN'S FORUM 2026 Bukhara

Osiyo qit'asi keyingi 30 yilda iqtisodiyoti endigina rivojlanayotgan mintaqadan jahon moliyaviy, texnologik va demografik taraqqiyotining asosiy markazlaridan biriga aylandi. Bu davrda misli ko'rilmagan sanoatlashtirish, urbanizatsiya va turmush darajasi o'sishi qayd etildi.

Bugungi kunda dunyo iqtisodiyotida eng katta ulushga ega davlatlar ham aynan Osiyo mintaqasida joylashgan. Xususan, Xitoy "dunyo fabrikasi" o'laroq ulkan siljishni amalga oshirgan bo'lsa, Janubiy Koreya, Yaponiya va Osiyoning boshqa qator davlatlari yuqori texnologiyali davlat maqomini mustahkamladi.

Janubiy Koreya, Singapur, Gongkong va Tayvan so'nggi o'n yilliklarda tez rivojlanayotgan hozolardan dunyoning eng boy va texnologik jihatdan o'ta taraqqiy topgan iqtisodiyotlari elitasiga aylandi. Xususan, Singapur va Gongkong jahonning yetakchi moliyaviy va logistika markazlari sifatida mustahkam o'rin egallagan bo'lsa, Janubiy Koreya va Tayvan elektronika va yarimo'tkazgichlar ishlab chiqarishda global yetakchi hisoblanadi. Birgina Tayvan bugun dunyodagi eng zamonaviy chiplarning qariyb 90 foizini ishlab chiqaradi.

Davomi 2-betda

Mamlakatimiz taraqqiyotining hozirgi bosqichi jamiyat hayotining barcha jabhasida tub burilishlar yasashni, chuqur tahlilga asoslangan uzoqni ko'zlovchi qarorlar qabul qilishni taqozo etmoqda. Davlatning iqtisodiy qudrati, xalqaro maydondagi nufuzi hamda xalq farovonligi, avvalo, shu yurtda shakllanadigan inson kapitalining sifat ko'rsatkichlariga bevosita bog'liq. Tarixga nazar tashlasak, har qanday buyuk tamaddun o'zining yuksalish davrida, ilk bor ilm-fan, ta'lim va tafakkur erkinligiga tayanganiga guvoh bo'lamiz.

INTELLEKTUAL SALOHIYAT

VA GLOBAL INTEGRATSIYA UYG'UNLIGI

Prezidentimizning joriy yil 10-apreldagi "Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar tizimini takomillashtirishning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi farmoni aynan shunday tarixiy ahamiyatga ega bo'lib, milliy intellektual resurslarimizni yangi pog'onaga olib chiqishga xizmat qiluvchi muhim dasturilamal hujjatdir. Mazkur qaror o'zida oliy ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasining maqsadli ko'rsatkichlariga erishishni jadallashtirish, mamlakatimizni mintaqaning ta'lim xabiga aylantirish hamda oliygohlarning akademik mustaqilligini kengaytirishdek qamrovdor maqsadlarni mujassam etgan.

Davomi 5-betda

"JALOLIDDIN MANGUBERDI":

TARIXIY SHON-SHAVKAT, JASORATDAN YARALGAN BUGUNGI O'ZGARISHLAR TIMSOLI

6

OCHIQ VA ISHONCHLI STATISTIKA

MAMLAKATIMIZNING BU BORADAGI YUTUQLARINI JAHON E'TIROF ETMOQDA

4